

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

- א. נתינת ערים ומגרשים ללוויים
- ב. הסכמת משה לתנאי בני גד וראובן
- ג. מלחמת מדין
- ד. שמות נשיאי בני ישראל
- ה. השארת נחלת צלפחד במטה מנשה
- ו. קרבן הזהב של שרי המלחמה להשי"ת
- ז. ציווי חלוקת ונחלת הארץ
- ח. בניית ערי האמורי ע"י בני ראובן, גד ומכיר
- ט. ציווי הפרשת ערי מקלט
- י. פירוט גבולות ארץ ישראל
- יא. בקשת בני גד וראובן לנחול מעבר לירדן
- יב. חלוקת שלל המלחמה
- יג. דיני נדרים והפרתם
- יד. פירוט מסעות בני ישראל
- טו. טהרת העם לאחר המלחמה
- טז. הריגת חלק משבויי מדין

שאלה לשולחן השבת

"אלף למטה אלף למטה לכל מטות ישראל תשלחו לצבא"

כתב הרמב"ם (הל' שמיטה פי"ג הי"ב): 'ולמה לא זכה לוי בנחלת ארץ ישראל ובבזתה עם אחיו מפני שהובדל לעבוד את ד' לשרתו... לפיכך הובדלו מדרכי העולם לא עורכין מלחמה כשאר ישראל ולא נוחלין ולא זוכין לעצמן בכח גופן'. מבואר ברמב"ם ששבט לוי אינו יוצא למלחמה. ויש לבאר אם כן, מדוע הגמרא (סוטה מד.) מביאה שכהן שארש אישה האסורה לו (גרובה וחללה, או אלמנה לכהן גדול) לא חוזר מעורכי המלחמה, הלא אמור כלל שלא לצאת?

מטרת השאלה הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצדוף מקורות, אם ישנם) ובל"ג אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"ויקצף משה על פקודי החיל... ויאמר אליהם משה"

לכאורה הפעם השניה שכתוב 'משה' מיותרת, שהרי היה יכול להיות כתוב: 'ויקצף משה על פקודי החיל... ויאמר אליהם החייתם וגו'. ונראה שהדבר בא ללמדנו שלא מיהר משה לדבר בשעת כעסו אלא המתין עד ששכחה חמתו ואז פנה אליהם בדברים לאחר זמן לכן כתוב שוב 'משה'. וסמך לדבר, מזה שכתוב 'ויאמר אליהם' ולא כתוב 'ידבר' שהוא כידוע לשון קשה יותר של אמירה. (אזנים לתורה)

"ומצרים מקברים את אשר הכה ד' בהם כל בכור ובאלהיהם עשה ד' שפטים"

בפרשת בא כתוב "ובכל אלהי מצרים" - בכלום, ואילו כאן כתוב רק "ובאלהיהם", משום שהשאר השי"ת את בעל צפון ולא הכהו, כדי להטעות את פרעה, ובקריעת ים סוף, גם בעל צפון הוכה. כשהשי"ת מודיע על תכניתו הוא אומר: "ובכל אלהי", כולם יוכו לבסוף. כאן בפרשתנו, מזכיר משה את מכת בכורות: "ומצרים מקברים את אשר הכה ד' בהם כל בכור", ובמכה זו עדיין לא טיפל הקב"ה בכל אלהי מצרים, לכן ממשיך משה ואומר "ובאלהיהם עשה ד' שפטים". לפי זה אף מובן הנאמר בהגדה: "אילו עשה בהם שפטים ולא עשה באלהיהם דינו", כלומר מה 'דינו'? אילו עשה בהם שפטים ולא עשה - "באלהיהם" אלא "בכל אלהיהם", ופרעה לא היה מתפתה לרדוף, ולא היתה קריעת ים סוף, דינו. (ע"פ ברכת השי"ת)

"משנכנס אב ממעטים בשמחה" (שו"ע או"ח סי' תקנ"א ס"א)

ויש לבאר מדוע בחר בעל השולחן ערוך לכתוב דין זה שמשכנס אב ממעטים בשמחה, ואילו את הדין ש'משנכנס אדר מרבין בשמחה' לא הזכיר כלל בהלכות חודש אדר ופורים והלא שתי הדינים הוזכרו יחד בגמרא (תענית כט.): 'אמר רב יהודה בריה דרב שמואל בר שילת משמיה דרב: כשם שמשנכנס אב ממעטין בשמחה כך משנכנס אדר מרבין בשמחה'. ויש לומר: א. אין צורך בגלל שכתב על אב והגמרא אומרת שכשם שממעטין באב כך מרבין באדר. ב. באב יש הרבה דינים למעשה הנובעים ממיעוט השמחה אבל לא באדר. ג. כדי שלא יגיד נכרי שיצא חייב בדין עם ישראל באדר שפסקו כן בגלל שזה אדר. (האשיל) ד. אנו לא פוסקים כרב שאמר הלכה זו. (חת"ס) ה. מפני שתמיד יש להיות בשמחה ואין חידוש יותר בכך. (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א ל'שאלה לשולחן שבת' תשפ"א)

חזק
חזק
ונתחזק!

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון: 052-7665775

חדש! ניתן להזמין חוברות של חומש בודד מתוך הספר כמזכרת מאירועים

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילתם. זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה!

השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271 ע"ש 'בייז'.

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. עד לאיזה נחל המרגלים הגיעו בארץ ישראל?
- ב. שתי מתכות שבפרשה מבוארת דרך טהרתם
- ג. בניו בנו ישובים רבים בעבר הירדן
- ד. בני גד אותה בנו, ובמסעות בני ישראל שם חנו
- ה. בני גד בנו גם את "בית ___"
- ו. "___ נקיים מד' ומישראל"
- ז. בני ישראל הרגו מהטף השבוי כל -
- ח. בני גד וראובן אמרו למשה: "נחנו נעבור ___"
- ט. מהתכשיטים שהביאו שרי האלפים והמאות
- י. אחת מהערים שבנו בני גד
- כ. תכשיט שהביאו שרי האלפים והמאות
- ל. "האחייכם יבואו ___ ואתם תשבו פה"!
- מ. משה לקח משלל יוצאי המלחמה
- נ. בעל יכול להפר לאשתו ביום שמעו אותם
- ס. גם את ממלכתו ירשו בני ישראל מעבר הירדן
- ע. לבני גד וראובן היה מקנה -
- פ. משה קצף עליהם
- צ. אחד מחמשת מלכי מדין
- ק. משה שלח למלחמת מדין חיילים עם כלי ה___
- ר. שניים מחמשת מלכי מדין
- ש. אחת מהערים שבנו בני ראובן
- ת. "והנה קמתם תחת אבותיכם ___ אנשים חטאים"

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. לכל שבט היה ___ שהיה אחראי לחלק הנחלות
- ב. נשיא שבט יהודה
- ג. בפרשתנו מבואר דין הרוצח ב___
- ד. מלכה שמע, שאהרן הכהן גוע
- ה. שם חנו בני ישראל אחרי קריעת ים סוף
- ו. בני ישראל חנו בהר העברים לפני -
- ז. "אם יליד בית הוא מדוע היה ___" (הפטרה)
- ח. המסעות החלו ממחרת ה -
- ט. משה הבדיל שלש ערי ___
- י. בחודש זה נפטר אהרן (לשון הפסוק)
- ך. נשיא שבט זבולון: אליצפן בן ___
- ל. באמצעותו יחלקו את הארץ
- ם. בני ישראל נסעו מסוכות ל -
- ן. בכל צד שלו היו שלש ערי מקלט
- ס. משם החלו מסעות בני ישראל במדבר
- ע. "ולא תקחו כפר לנפש רצח אשר הוא ___ למות"
- ף. אורך מגרשי הלויים מחומת העיר היו ___ אמה
- ץ. אחד מהמקומות בהם חנו בני ישראל
- ק. כך מתרגם אונקלוס את המילה 'זנס'
- ר. שם חנו בני ישראל בין קהלתה לחרדה
- ש. ממקומות חניית בני ישראל (2)
- ת. ים המוזכר בגבולות ארץ ישראל

ואלה שמות

עוג היה אחד מן הענקים.

אלו שמות נוספים ישנם לענקים ומה משמעותם? (התשובות במדור התשובות)

מן המדרש

כך שנו רבותינו, שלוש תקיעות היו תוקעים בערב שבת כדי לבטל את העם מן המלאכה. כיצד, חזן הכנסת היה נוטל את החצוצרות ועולה לגג גבוה של עיר ותוקע, כל מי שהיה רחוק מן העיר, היה נפטר ממלאכתו. וחזר ובא ותוקע שנייה, הקרובים נכנסים לעיר. שלישית תוקע, והיו מטמינים את החמין ומדליקים את הנר. גמר מלתקוע, הייתה קדירה על גבי כירה, מניחים אותה בארץ. ואם היה הנר ביד האישה, הייתה מניחה אותה בארץ. השבת מתקדשת בחצוצרות, וכן ראשי חדשים והמועדות. שכן כתוב: "וביום שמחתכם ובמועדיכם ובראשי חדשיכם ותקעתם בחצוצרות". וכשהיו נוסעים, בחצוצרות נוסעים ותוקעים, שנאמר: "ותקעתם תרועה ונסעו המחנות". וכשמתכנסים, מתכנסים בחצוצרות, שנאמר: "ובהקהיל את הקהל תתקעו ולא תריעו". וכשהצר מיצר, תוקעים בחצוצרות, שנאמר: "וכי תבואו מלחמה... והרעתם בחצוצרות". וכשהלכו למלחמה למדין, בחצוצרות עשו נקמה, שנאמר: "וכלי הקדש וחצוצרות התרועה בידו". (ע"פ מדרש תנחומא)

מילה בפרשה

**נכסף מאד למחזה,
לכן הרחיב את הרזה,
אך מרוב שנאה להצגה,
קטע אותה בתחילתה.**

המונח המבוקש הינו מילה
בת 4 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תפרסם אי"ה בגליון הבא

מידה המופיעה פעמיים בפרשה, פעם לטובה ופעם לרעה?

"וישלח אתם משה אלף למטה לצבא אתם ואת פנחס"

'מגיד שהיה פנחס שקול כנגד כולם' (רש"י). יש השבון נפלא, שהרי המדינים החטיאו את בני" והכשילו 24,000 איש שמתו במגיפה. כנגדם, שלח משה למלחמה אלף מכל שבט (12,000), יחד עם פנחס השקול כנגד כולם - 24,000. (מלא העומר)

"ויסעו מקברת התאוה ויחנו בחצרת"

יש כאן עצה לאדם הרוצה להתרחק מן התאוות ("ויסעו מקברות התאוה") ולהישמר מפני החטא - "ויחנו בחצרות", לזכור ולהזכיר תמיד שאין העולם הזה אלא חצר ופרוודור ששוהים בהם ימים מועטים בטרם נכנסים לחיי העולם הבא. (רבי יצחק מוורקה)

"ויכתב משה את מוצאיהם למסעיהם"

היכן עוד בתורה כתוב שמשה כתב?

מצאו נא בפרשה:

1. פסוק שמתחיל ומסתיים באות א'.
2. שני פסוקים שמתחילים ומסתיימים באות ה'.
3. פסוק שלם שבכל המילים בו מלבד אחת מופיעה האות ל'.
4. שלוש מילים בנות חמש אותיות הנקראות ישר והפוך כל אחת.
5. מילה המוטעמת בירח בן יומו.
6. חמש עשרה מילים רצופות בנות חמש אותיות.
7. פסוק ובו שני שמות של יישובים בגליל המערבי.

שמיאות מי יבין

לפניכם פסוק מן הפרשה שנפל בו שיבוש, התשכילו להבין מהו?

1. "אך את הזהב ואת הכסף את הנחשת את הברזל את הפתיל ואת העפרת"
2. "ויכתב משה את מוצאיהם למסעיהם על פי ד' ואלה מוצאיהם למסעיהם"

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: איזה פסוק קוראים בקריאת התורה כ-27-35 פעמים בשנה? "ואמרת להם זה האשה" (ולמנהג הגר"א שלושת הפסוקים שאחרי פסוק זה), כופלים אותו בכל ר"ח (כמעט), ועוד פעם בפרשת פנחס. **לסדר את הפרשה** - "פאת צפון אלפים באמה". **חידון א' ת'** - אשכול, ברזל בדיל, גד, דיבון, הרן, והייתם, זכר, חלוצים, טבעות, יעזר, כומו, למלחמה, מכס, נדריה, סיחון, עצום, ורב, פקודי החיל, צור, קודש, רבע רקם, שבמה, תרבות. **חידון א' ת'** **הפוך** - נשיא, כלב, שוגג, ערד, מרה, הר נבו, לבו, הפסח, מקלט, החמישי, פרנך, גורל, אתם, הירדן, רעמסס, רשע, אלף, רימון פרץ, ויערוק, הר שפר, אלוש קדש, כנרת. **שעשועי דאורייתא** - בבפרשות: משפטים, כי תשא, ופעמיים בוילך. 1. "אלף למטה אלף למטה לכל מטות ישראל תשלחו לצבא". 2. "הן הנה היו לבני ישראל בדבר בלעם למסר מעל ביהוה על דבר פעור ותהי המגפה בעדת ד'", "הארץ אשר הכה ד' לפני עדת ישראל ארץ מקנה הוא ולעבדיך מקנה". 3. "אלף למטה אלף למטה לכל מטות ישראל תשלחו לצבא". 4. "אלעלא", "ויהיו", "ונתנו". 5. "אלפים". 6. "ויחנו בקברת התאוה: ויסעו מקברת התאוה ויחנו בחצרת: ויסעו מחצרת ויחנו ברתמה: ויסעו מרתמה ויחנו". 7. "ולמטה בני אשר נשיא אחיהוד בן שלמי". **ואלה שמות** - אימים - שהטילו אימה על רואיהם, רפאים - שכל מי ששמע קולה היה לבו רפה כדונג, גיבורים - שהיו אמיצים וחזקים מאד, זמזומים - שהיו מוכנים ומזומנים לקרב תמיד והיו הולכים ממושים, ענקים - שמרוב גובהם הסתירו (ענקו) את השמש, עוים - שהיו כנחשים שהיו יודעים לטעום את העפר. נפילים - שמרוב גובהם היה נראה כאילו הם נופלים על עצמם או משום שהרבו נפלים בארץ. אנשי שם - שהרבו את השממה בארץ. (ילקוט מעם לועז בראשית) **מילה בפרשה פינחס** - ער. "תנומה לעפעפי לא נתן" - לא ישן אלא היה 'ער', ולכן הוא מת מזמן" - ער בנו של יהודה שמת בארץ כנען, "ובתוספת את אחת, נתן לגד ולאפרים נחת" - לגד היה בן בשם ערי ולאפרים בשם ערן. **טמונות בפרשה** - 1. סכום שנותיו של אהרן הכהן: 123. (לג,לט) 2. 'קן' בתוך דברי הכבש ('מה') יוצא: 'מקנה' (לב,א) 3. ים כנרת (לד,יא) 4. 'גדרות צאן' (לב,טז) 5. 'רימון פרץ' (לג,יט) 6. 'ויכתוב משה' (לג,ב) 7. הישוב - 'כסלון' (לד,כא) 8. 'ערי מקלט' (לה,יג) 12. 3. ציווי הפרשת ערי מקלט. שלוש בכל צד של הירדן (לה,יד) 9. 'והייתם נקיים' (לב,כב) 10. חמשת החושים - 'ואנחנו נחלץ חושים' (לביז) 11. 'ואת רבע' (שהיה אחד מ-5 מלכים) (לא,ח) 12. 'השפוד והאסכלה' (רש"י לא,כג) 13. 'יתר הבז' (לא,לב) 14. עטרות נייר - 'עטרות ודיבון' (לב,ג) 15. 'בצדיה' - 'במארב' (רש"י לה,כ) **טמונות בהפטר** - 1. 'בארות' (בי,ג) 2. 'ישאגו כפירים' (ב,טו) 3. 'תכבסי בנתר ותרבי לך בורית' (ב,כב) 4. 'לשנות מי נהר' (ביח) **שאלה לשלחן השבת קרה** - שאלנו: רבי יוחנן אומר שעתיד אהרן לחיות, וישראל נותנים לו תרומה. ויש לבאר עניין זה, שהרי הגמרא (גדה סא): אומרת שמותר לעשות את תכריכי המת משעטנו, ושרבי יוחנן מתיר אף לקוברו בהם, מפני שהוא סובר שמת הוא אדם הנעשה חופשי מן המצוות ואם כן דברי רבי יוחנן סותרים זה את זה, האם מצוות יתבטלו לעתיד לבא או לא? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. הכוונה שבזמן שמתים פטורים אבל לעתיד לבוא יתחייבו שוב. 2. יש לחלק בין מצוות עשה שלא יתבטלו למצוות לא תעשה שאכן יתבטלו. 3. מצוות שעיקר חיובם הוא משום 'חוב' לאחר - לא יתבטלו. 4. יש לחלק בין ימות המשיח לימות העולם הבא ותחיית המתים. 5. האנשים שלא יקומו בתחיית המתים אלא יהיו בחיים, מעולם לא נפטרו מן המצוות ולכן עדיין יהיו חייבים בתרומת שאותן יוכלו לתת לאהרן הכהן. (המהר"ל דיסקין) 6. לגבי התרומות דיבר רבי יוחנן על פי דעת רבי ינאי רבו, אך הוא לא סבר כן.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

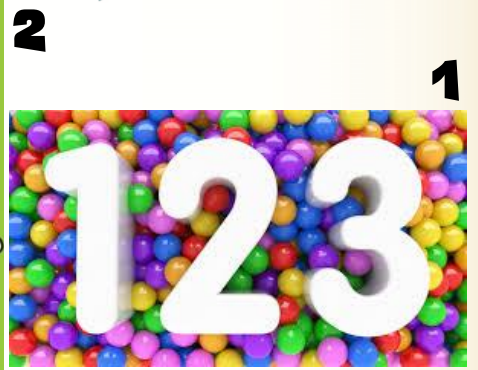
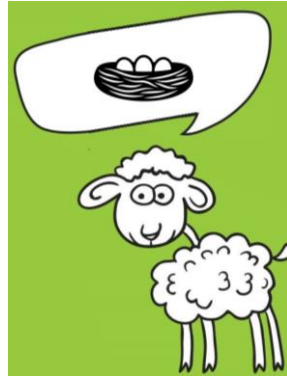
בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגל קשה

11 $0.25 = 0.2$

מחשבה טובה

התשובה לטמונה זו תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
וא"ו קטועה במילה "שלום" (כה,יב)

הפטרות מסעי "שמעו דבר ד'" (ירמיהו ב' ד' - כה. ו: ג' ד')

טמונות בהפטרה

4

3

2

1

